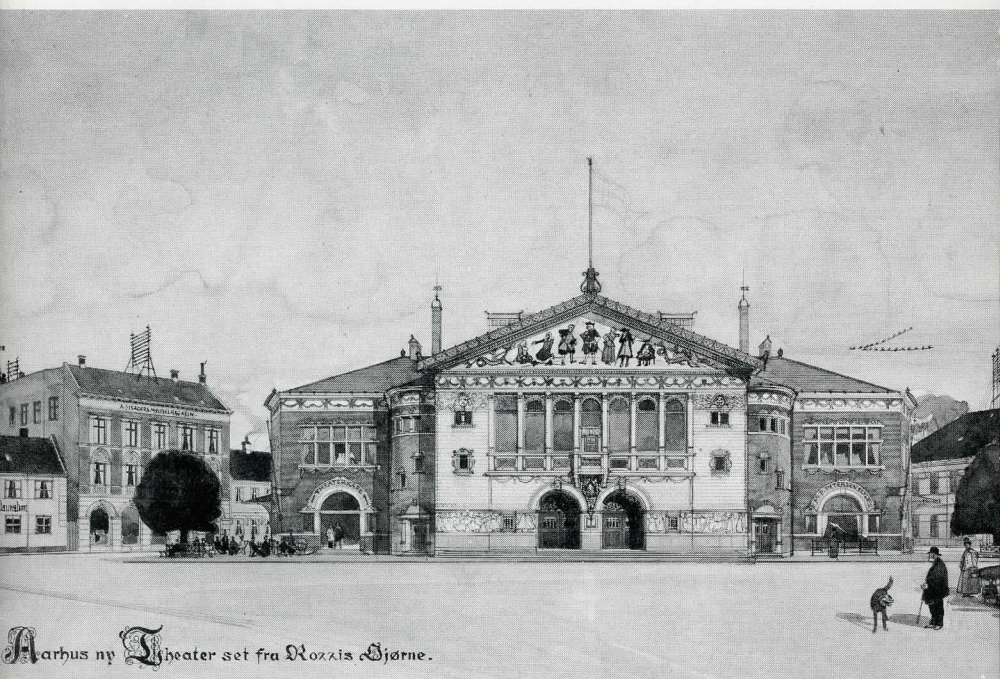

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER

Sæson 1968-69

Teaterchef: Edvin Tiemroth

GUSTAV WIED I BLIX's STREG

GUSTAV WIED og LEIF PETERSEN
LIVSENS ONDSKAB

Premiere den 18. marts 1969

Thomsen: Tror du på åbenbaringer, Mads Mortensen?

Fru Heilbundt: Jamen – han er jo gift, menneske! Og hun har børn.

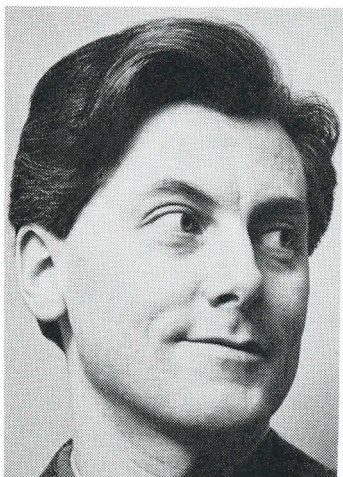
der ham ind. Han er på en gang ovenover og i centrum. Sammen med sin ven Clausen spadserer han omkring og kommenterer livet i byen, uddrager moralen af begivenhederne. Begge bærer de digterens masker, kynikeren og den sentimentale. Den naive lærer Clausen med sin tro på menneskene og sin romantik – ja, sådan ønskede Wied, at han kunne se på tilværelsen. Han havde gjort det engang, men den mefistofeliske tolder fik mere og mere magt over ham. Knagsted repræsenterer også en ønskedrøm, et ideal. Det er den dybe livsligegyldighed, som står stærkt på den nøgne jord, fri for alle illusioner. Da Wied i efteråret 1914 frivilligt trak sig tilbage fra skuepladsen – det skete efter en teaterfiasko – havde han grundigt fået at vide, at hans tid var forbi.

Det passede ikke. Han havde fremtiden for sig. Vor tid er kommet både hans temperament og hans teknik i møde. Den skarpe sammenstilling af komisk og tragisk, den lette absurdisme, den barske fremvisning af livets kvalm og naturalia, dem er vi blevet vant til, og det, som hans egen tid tog så nøje, en fast bundet intrige, handlingens enhed, også på de krav ser vi mindre dogmatisk. Hans skuespil var ofte resultatet af frie manipulationer med et grundmotiv, han hentede ofte hjælp hos andre og betragtede aldrig tekster som endelige. Derfor har de fået en stor bevægelighed og kan smidigt tilpasse sig de vekslende moder. Det er helt i hans egen ånd, at han med aftenens forestilling har fået en ny medarbejder.

Knut Ahnlund

Jacob Henriksen: Hvis du og Wulfdine har lyst til at komme sammen i Guds navn, så . . .

Leif Petersen skriver om Gustav Wied

Leif Petersen

Det begyndte med én, der hed Bjarne, nede i gården, som altid gik helt inde under taget med ho'det lidt på skrå ned mod en neurotisk optrukket spændt skulder, hvad der automatisk fik den modsatte arm til at daske frit frem og tilbage i luften. »Han går lige som Thummelumsen,« sagde de andre og grinede. Når han ikke hørte det. For ellers fik de tæv. Det noterede man sig så uden rigtig at vide noget om sagen. Tiden var de tidlige fyrrer, 1941-42, man havde ikke set filmen, selv om den var tilladt for børn, man vidste bare, de voksne var helt fjollede med Peter Malberg som Thummelumsen.

Det fortsatte med en klasselærer på Bryggervangens Kommuneskole, som hed Axel Robert Eugen Hansen, også kaldet »nyseren«, fordi han bramfrit lovede alle urolige ho'der no'en på næsen. Blandt hans mange farverige talemåder var også noget om »overbarnenumseomhedsfabrikanter«, hvor havde han mon *det* fra?

Det går videre med julegaver, julegaver til den slags mennesker, man ikke gi'r så meget, fordi de ikke hører til de allernærmeste, og fordi de er unge og vrangvillige over for jul og nissepapir. Så-

dan nogen giver man en bog, en billigbog. Af Gustav Wied. Det er *altid* sagen! Inden man pakker den ind, smuglæser man så i den og den fremkommer let krøllet i modtagerens hænder, mens den af sig selv lukker op på de komiske højdepunkter, hvad der vil sige, at den *gaber* overalt og ser ganske second-hand ud.

Og pludselig står man så selv midt i denne klassikers ord og ideer og skal prøve at flytte dem fra bogsiden over på scenen. Og opdager, at Wied er andet end konsekvent, han punkterer os med mængden af ondskab i verden, for at vort omfattende hykleri kan bryde sammen, »lykken« må skamferes af ulykken, før livet og formålsløsheden lader sig se.

– Lever Wied? Ja, han gør. Han spurgte, som vi stadig spørger, hvis vi er ærlige: Hvad lever vi for?

Gj. Petersen

Knagsted: Ja . . . Jeg samler på kommaer.

Clausen: På komm . . . ?

Thomsen: Ti så stille! Tror du israelitterne savnede ørkenen efter de fyrre-tyve-år?

8. forestilling i sæson 1968–69

GUSTAV WIED

og

LEIF PETERSEN

LIVSENS ONDSKAB

Skuespil i 2 akter

Dekorationer og kostumer:

GUY KROHG

Isenesættelse:

HENNING ØRNBÆK

PERSONERNE:

Emanuel Thomsen	Jørgen Ryg
Mor Karen	Bodil Lindorff
Overlærer Clausen	Asger Bonfils
Redaktør Heilbundt	Paul Smyrner
Fru Heilbundt	Hannah Bjarnhof
Kæmner Lassen	Jørgen Fønss
Fru Lassen	Lone Rode
Frk. Olivia Rejersen	Elna Brodthagen
Toldkontrollør Kragstedt	Preben Neergaard
Vognmandskarl	Nis Bank-Mikkelsen
Jordemor Frederiksen	Marie Brink
Jomfru Svendsen	Rita Kristjansen
Engeline	Fritze Hedemann
Mads Mortensen	Børge Hilbert
Pliid-Hansen	Waage Sandø
Fabrikant Røssel	Hugo Herrestrup
Partikulier Erichsen	Valdemar Brodthagen
Udråberen	Bent Thalmay
Graveren	Frode Sørensen
Jacob Henriksen	Bjarne Forchhammer
Wulfdine	Elisebeth Steentoft
Konsul Mørch	Ejnar Larsen
Blomkåls-Marie	Ruth Maisie
Frk. Lauritzen	Ruth Brejnholm
Grev Rosenkalk	Ulf Stenbjørn

Sceneteknik:
Kai Johansen

Lys:
Carl E. Andreassen

Regi:
Frode Sørensen og
John Lindskov

Lyd:
Niels Petersen

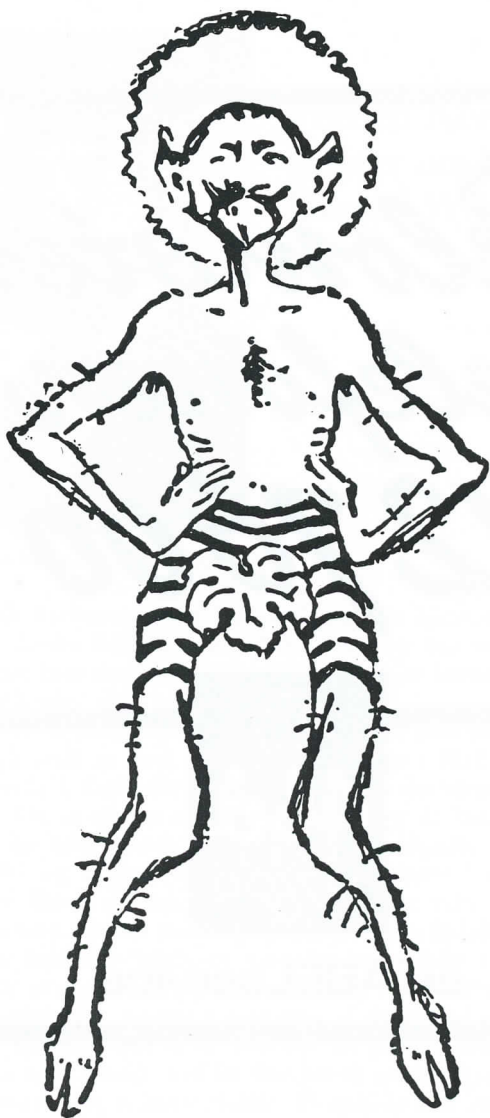
Stiftl:
Ingeborg Jensen

Pause mellem akterne

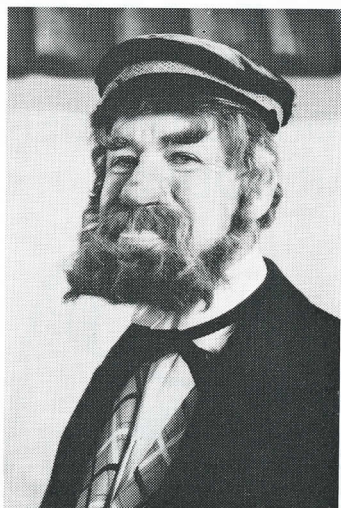
20

Spilleetid ca. 2 1/2 time

21

En samtidig tegning af Gustav Wied

Preben Neergaard skriver om Gustav Wied

Preben Neergaard som Knagsted

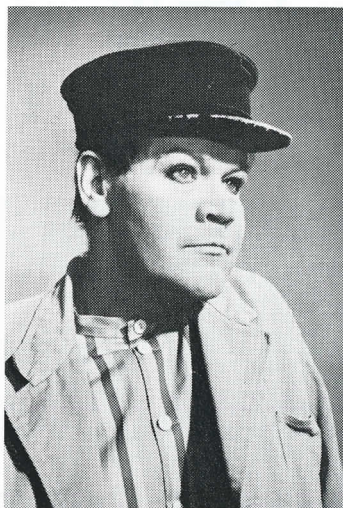
Omstående karikaturtegning har jeg hængende hjemme, jeg har tilfældigt fundet den, men ved ikke, hvem der har tegnet den, eller hvilket blad den stammer fra. (Skulle nogen kunne give mig oplysning herom, ville jeg kun blive lykkelig!).

At den er en onskabsfuld kommentar til den dom på 14 dages fængsel på vand og brød, Wied måtte modtage i 1892 på grund af en novelle i dagbladet »Kiøbenhavn«, kan der næppe herske tvivl om. Og at samme novelle, »De unge og de gamle« (den er først nu atter blevet genoptrykt i sin originale version i Rosenkildes og Baggers nye samlede Wied-udgave), er en del af Gustav Wieds skæbne, er der næppe heller tvivl om. Den stemplede ham allerede som 35-årig som »utugtig« forfatter, noget, der ramte ham selv hårdt, og samtidig bragte ham i et skævt forhold til sit publikum, og denne mening om ham, som er så forfejlet som noget, hænger i visse egne af dette land stadig ved ham. Jeg har som oplæser af ham følt det på min krop.

At hans egen samtid stort set ikke kunne goutere hans egenart som forfatter: ikke at kunne skildre det tragiske som en tragedie,

men som en grotesk karikatur, er kun sørgeligt, men desto glædeligere er det, at han nu har fået et fortjent »come-back« som eksponent for en tid, hvor klunker og portierer ganske vist er blevet udskiftet med glasfiber og nylon, men hvor man nu *virkelig* tør erkende, at forholdet mellem den menneskelige tragedie og livets hårde komik *er* omvendt proportionalt – – – som karikaturen på forrige side.

Forhen Næstmand.

Jørgen Ryg som Thummelumsen

Jørgen Ryg skriver om Gustav Wied

Det
synes
jeg
osse . . . !

JØRGEN
Ryg

Knagsted: Hun kyssede
storartet! . . . Og nu har
ormene ædt hende!

Lassen: Hvor meget mon han har efterladt sig?

Gustav Wied skriver om Gustav Wied

Gustav Wied
med familie

Jeg lod mig føde d. 6te Marts 1858 Kl. 11³/₄ paa Gaarden Holmegaard ved Nakskov. Brugte Amme til mit andet Aar. Spiste derpaa alt. Gik i Pogescole. Først hos Madam Clausen, hvis Broder var Major, dernæst hos Madam Størser, hvis Mand havde Delirium, faldt ned af en Stige og knækkede Halsen. Kom i mit 11te Aar i Nakskov Realscole, hvor jeg udviste Flid og Orden, men ingenting lærte. Blev derpaa konfirmeret af Provst Petersen, der snød sin Næse med Fingerne igennem et Hul i Lømmetørklædet, samt sagde, at unge Piger kaldtes nydelige, fordi man kunde havde Lyst til at nyde dem. Blev anbragt i Thierrys Bog- og Papirhandel, da jeg dog skulde anvendes til noget og Boghandelen den-

gang var saadan en pæn og lønnende Forretning. Kom senere til Fr. Wøldike, Skindergade 37, København, hvor jeg »stod« i samfulde 5 Aar. Blev i sidste Aar grebet af en Hovmodsdjævel og vilde studere til Student. Forsøgte det ogsaa men dumpede to Gange formedelst Digting. Blev derpaa Huslærer uden Eksamen og med 25 kr. om Maaneden hos en adelig Familie i Jylland, hvor jeg i høj Grad var elsket af Eleverne, fordi jeg holdt saadant et Sjov med dem i Frikvarteret. Rejste paany til København, tog paany fat paa Videnskaben, dumpede atter, men dog kun én Gang.

Blev ved lidt Snyderi fra en elskværdig Skolebestyrers Side Student 1886 med en overordentlig stor tredje Karakter. Blev Time-lærer paa Amager à 50 Øre i Timen. Spillede Komædie hos Strindberg. Digtete som en vanvittig. Blev trykt i Bladet København, som den Gang var anarkistisk og redigeredes af en Højremand. Skrev en Tragedie, som jeg maatte give 300 Kr. for at faa i Trykken, og en Enakter, der aldrig blev spillet til Ende, da Publikum paa det bestemteste vægrede sig ved at se Slutningen. Kom et halvt Aar efter i Børnehuset på Kristianshavn paa Grund af en pragtfuld »usædelig« Novelle, der stod i min Ven Højremandens Blad. Blev jaget ud af Skolen, og har siden den Tid flakket hjemløs rundt i Verden og ernæret mig af tilfældigt. Dog har jeg fra 1896 til Dato haft en Art fast Bolig i Roskilde Kommune, hvor jeg ogsaa skal begraves.

Men der kan ske meget endnu.

Fra »Bogvennen« 1914

AARHUS TEATERS STUDIO

José Triana:

MORDERNES NAT

Konflikten mellem de gamle og de unge trækkes hårdt op i disse år; – studenteroprørerne verden over; – ungdommen der spænder imod det etablerede samfund. En ung cubaner José Triana har grebet emnet, ikke som reportage, ikke politisk, men med glødende dramatik og digterisk fornemmelse. Han fortæller historien om tre unge søskende, der afreagerer deres kærlighedshad til forældrene ved at spille, at sønnen myrder dem og kommer for retten. Springende agerer de faderen, moderen, familien, sig selv og dommer og anklager i retten. I den uhyggeligt groteske »leg« afdækkes de menneskelige konflikter generationerne imellem.

Klaus Rifbjerg har oversat, Peter Eszterhás sat i scene, ligesom i *Sangen om Fugleskræmslet* med Ivan Mogensén som scenograf, og stykkets tre roller spilles af Karen Wegener, Lho Jansberg og Ole Wegener.

Næste forestilling

FORÅRETS MUSICAL

»Hvem fortæller den bedste historie?« spørger de fromme pilgrimme hinanden i muntre Geoffry Chaucer's *Canterbury Tales*.

Chaucer var, foruden digter, diplomat. På rejse til Italien traf han en kollega, som også skrev historier: Boccaccio med sin »Dekameron«. Den letsindige italiener lærte nok Chaucer en del, så de fromme Canterbury-historier blev ikke så fromme endda.

To englændere, Nevil Goghill og Martin Starkie, har bygget en musical (»tænk, at ingen har fundet på det før!« skrev London-pressen) over fire af de mest løsslupne af disse middelalderhistorier om munke og nonner, møllere og riddere og frække studenter. Musikken veksler mellem yndefulde toner og knaldende »beat«, dansen svinger fra datidens »trin« til nutidig jazzballet, og teksten, som Jens Louis Petersen har taget sig af, gnistrer og fænger. Dekorationer og kostumer bliver de originale, som Loudon Sainthill skabte til såvel London- som New York-udgaven, og gæsterne Annie Jessen og Alice Sterup springer sammen med teatrets store personale i de farverige dragter.

Der er lys, der er fest, der er spøg i forårets musical på Aarhus Teater!

Teatre andre steder

ODENSE TEATER spiller afvekslende Kent Anderssons og Bengt Bratts *Hjemmet* og Adam Oehlenschlägers *Aladdin*.

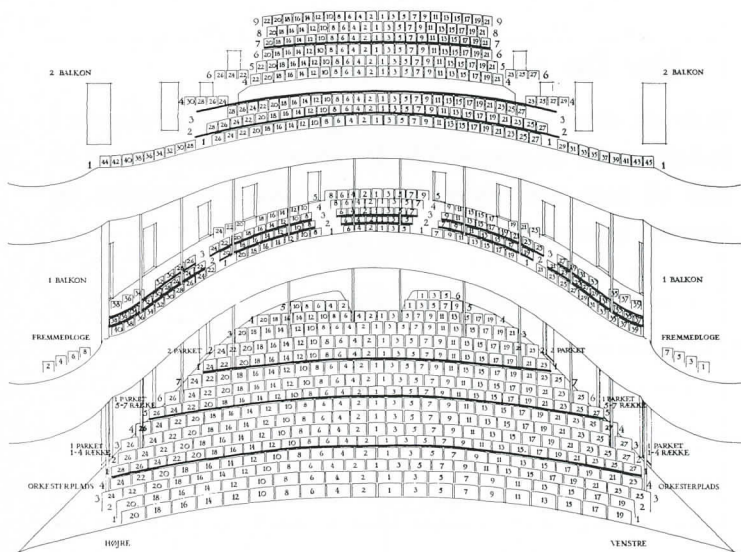
Hjemmet er iscenesat af Erik Bendt og blandt de medvirkende er Kirsten Saerens, Ulla Gottlieb, Marianne Flor, Ole Ernst, Eddie Karnil og Ejnar Hans Jensen. *Aladdin* med Paul Hüttel i titelrollen og med Palle Huld som gæst er sat i scene af Kai Wilton i samarbejde med Erik Bidsted.

Sæsonen slutter med musical'en *En skæg pige* (Funny Girl) af Isobel Lennart, Jule Styne og Bob Merrill.

AALBORG TEATER har netop haft premiere på Jean Anouilh's sidste stykke *Bageren, bagerkonen og den lille bagerdreng* med Ingeborg Brams og Karl Erik Christoffersen i de to hovedroller. Ebbe Langberg har sat i scene. I marts kommer Shakespeare's *Hamlet* med den svenske skuespiller Lars Passgård i titelrollen. Kasper Rostrup skal instruere i Ole Sarvigs nyoversættelse.

Sæsonen slutter med en aktualiseret og lokaliseret udgave af *Sommer i Tyrol*.

	Ord. pris		Ord. pris
2. balkon, 7.-9. rk.	6,00	1. balkon, 2. rk.	20,00
2. balkon, 4.-6. rk.	9,00	1. balkon, 1. rk.	24,00
2. balkon, 2.-3. rk.	11,00	2. parket, 1.-6. rk.	14,00
2. balkon, 1. rk.	15,00	1. parket, 5.-7. rk.	19,00
1. balkon, fremmedloge ...	26,00	1. parket, 1.-4. rk.	21,00
1. balkon, 3. rk., siderne ...	10,00	Orkesterplads, 1.-4. rk. ...	24,00
1. balkon, 3.-5. rk., midtfor .	18,00		

Studioscenen, enhedspris kr. 14,00

BILLETSALG

Store scene: Billetter kan købes og forudbestilles 6 dage frem fra kl. 11-18 i Scalas forhal, telf. (06) 12 26 22. - Efter kl. 18 kun salg til forestillingsdagen i billetkontoret i **teatrets forhal**.

Studioscenen: Billetter kan købes og forudbestilles 6 dage frem fra kl. 15-18 i Scalas forhal, telf. (06) 12 26 26. - Efter kl. 18 kun salg til forestillingsdagen ved billetskranken ved **Vagtmesterindgangen, Skolegade 4**.

Ved telefonbestilling betales et noteringsgebyr på 20 øre pr. billet. Billetpriserne er incl. moms og garderobe. Ved gæstespil og særforestillinger kan billetpriserne forhøjes.

Programmets forside:

Illustration til kgl. bygningsinspektør, arkitekt Hack Kampmanns originalprojekt, 1898.